

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

An valida sit dispensatio matrimonialis obtenta à sede Apostolica super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis non expressa copula, seu incestu. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

matrim. lib. 3. cap. 17. §. v. nu. 9. & alios, quibus adde Bonacin. d. pñ. 8. num. 24. Ricc. in Prax. senecoles. p. 3. ref. 424. qui putant, hoc etiam procedere in Vicario Parochi suspeso, vel excommunicato, & ita etiam censuit Sac. Congreg. apud Paninat. dec. 89. par. 4. Divers. idēque dicit Barbof. d. all. 32. nu. 90. & 103. si Parochus ipso iure, vel per sententiam esset beneficio priuatus, dummodo possessione spoliatus non sit.

17. Addit Bonacin. ubi supra n. 25. Parochum etiam excommunicatum vitandum posse licentiam matrimonio assistendi, concedere alteri Sacerdoti similiter excommunicato, vel suspeso, aut irregulari: tum quia sicut Parochus excommunicatus non est priuatus auctoritate assistendi, ita nec potestate dandi prædictam licentiam: tum etiam quia talis Sacerdos excommunicatus, vel irregularis, cui id Parochus committit, est adhuc Sacerdos, & ideo matrimonium coram eo celebratum est validum, ita etiam sentit S. syr. de Censur. lib. 5. cap. 22. nu. 26. quem refert Barbof. d. par. 2. all. 32. num. 111. quibus adde Hurtad. d. disp. 5. de matrim. diff. 8. nu. 27. & alios apud Dian. par. 5. tr. 9. ref. 80. ubi notat, quod Parochus huiusmodi licentiam concedens nullū actum iurisdictionis exercet, sed tantum designat personam, quæ matrimonio assistat iuxta ordinationem Concilij; & ideo facta huiusmodi designatione Sacerdos non a Parocho,

sed a Concilio accipit potestatem. Hæc tamen ratio non militat in Vicario, quem Episcopus suspensus, aut excommunicatus non toleratus in sua Diocesi insituit: quia talis institutio est manifestus actus Iurisdictionis, ac proinde facta a sic excommunicato nihil valet; Unde si ille assisteret matrimonio, vel alteri committeret, matrimonium nullum esset Mar. Aler. de Censur. to. 1. lib. 1. disp. 8. cap. 6. vers. ex dictis Sanch. lib. 3. disp. 30. num. 10. quos refert, & sequitur Barbof. d. par. 2. all. 32. num. 119.

SVMMARIUM.

- 1 Matrimonium contractum vigore dispensationis super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis non expressa copula est nullum.
- 2 Copula incestuosa aperienda est, si habita fuit sub spe facilius obtinenda dispensationis, vel cum tractatu matrimonij vel cum scientia, vel ignorantia impedimenti.
- 3 An si quis post obtentam huiusmodi dispensationem iterum copulam habeat, noua indigeat dispensatione.
- 4 Quid si copula esse cœculta.
- 5 Et quid si copula cum affine, vel consanguinea non fuit cœpleta.
- 6 An copula incestuosa sit exprimenda, si incestus fuit occultus.
- 7 In huiusmodi dispensationibus gradus remotior attenditur, trahit que secum propinquorem.
- 8 An littera Apostolica, quibus datur

datur facultas dispensandi in impedimentis matrimonij, re integra per mortem Papæ expirent.

CAP. XI.

AN valida sit dispensatio matrimonialis obtenta à Sede Apostolica super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis non expressa copula, seu incestu.

Dispensatione in tali casu esse subrepticam, & matrimonium postea contractum, esse nullum dicit Nau. in *Mun. cap. 22. num. 86. in fin. & censuit Sac. Congregatio teste Ric. in Prax. for. sceles. par. 4. ref. 535. Vulp. in Prax. Iudic. d. 16. num. 2. & ideo in tali casu Commissarius dispensationem expedire non debet; quod procedit, siue incestus committatur ante obtentam à Summo Pontifice commissionem, siue post illam obtentam nondum per ordinarium expedita dispensatione. Rota decis. 2. num. 10. de fil. Presbyt. in nouissima refert Vulp. d. esp. 16. num. 1. & censuit eadem Sac. Congregatio teste Quarant. in ver. matrimoniales dispensationes vers. quibus exceptis, cuius rei ratio est, quia stylus Curie sic potest, ut incestus coniunctus cum impedimento affinitatis, vel consanguinitatis exprimitur; quem admodum copula incestuosa asperienda est, si habita fuerit sub spe facilius obtinenda dispensa-*

tionis, vel cum etatara matrimonij, vel cum scientia, vel ignorantia, impedimenti, alias dispensatio esset inualida, sic enim seruat stylus eiusdem Curie. Portel. in *Respos. moral. to. 2. cas. 49. num. 11. quem refert Dian. par. 8. tr. 3. ref. 82. vers. Et tandem.* & hoc locum habet, etiam si alter contrahentium tantum tale animus habuerit secundum Ric. in *Prax. par. 4. ref. 535.* alij tamen sentiunt, quod si vnus coniugum in copula incestuosa concipiat illam spem facilius impetranda dispensationis, impetratio erit valida, expressa copula, licet non exprimat, illa spes facilius impetrandi ab vno tantum concepta, ita Dian. loco cit. ubi citat Sanch. lib. 8. de *Matrim. disp. 25. num. 31.* & hæc videtur probabilior opinio.

3. Obserua tamen, quod si quis obtinuerit à Summo Pontifice commissionem super impedimento affinitatis, vel consanguinitatis expressa iam copula, & priusquam ab ordinario expediat dispensatio, iterum copulam habeat cum eadem persona, vel let nihilominus dispensatio: quia non nouum inde oritur impedimentum, sed prius nondum sublatum continuatur; Verum si post dispensationem iterum copulam haberet nondum contracto matrimonio per verba de presenti, noua indigeret dispensatione: nam cum per dispensationem prius impedimentum sit sublatum, ex noua copula nouum consurgit impedimentum, ita

Megal.

Megal. in verb. Affinitas numer. 16.

- 4 *22.* Obserua secundò, quod si copula sit occulta, non esset necessariò exprimenda in dispensatione à Summo Pontifice obtinenda pro foro externo ad contrahendum matrimonium cum affine, vel consanguinea: sed satis est, ut illius dispensatio obtineatur à Sacra Pœnitentiaria, explicata simul consanguinitate, vel affinitate publica, in qua Summus Pontifex dispensationem vel concessit, vel est concessurus, *ut dicit Ricc. in Praxi for. Eccles. part. 4. d. resol. 535.*
- 5 Obserua tertio, quod si copula cum affine, vel consanguinea non fuit completa, non est necessariò exprimenda, quia cum simus in materia penali, requiritur copula completa cum feminis effusione *Ricc. d. part. 4. resol. 535.* ubi etiam addit, quod neque esset necessaria huiusmodi metio, si incestus formaliter committatur tantù ex parte vnus eo quod alter nesciret, alterum esse affinem, seu consanguineum: quia tunc incestus non censetur completus.
- 6 Immo alij DD. putant, copulam incestuosam tunc esse de necessitate exprimendam, quando incestus fuit publicus: scilicet quando est occultus; hoc enim casu non est subreptitia dispensatio, etiamsi dolosè occultetur incestus quamuis completus, *ita Dian. part. 8. tractat. 3. resol. 81. ubi citat Perez de matrimon. disp. 46. sect. 6. per tot. Præpos. in 3. part.*

quæst. 8. de dispensat. matrimon. dub. 6. num. 41. Hurtad. de matrimon. disput. 26. diff. 5. num. 23. & alios.

7 Adde, quod si in dispensatione matrimonii narratum est Pœnitifici, coniuges tertio consanguinitatis gradu coniunctos esse, cum tamen sint in secundo cum tertio, aliæ litteræ à Sede Apostolica sunt impetrandæ, quæ appellantur declaratoris, ubi datur facultas exequendi priores litteras Apostolicas perinde ac si in dictis litteris de utroque gradu expressa mentio facta fuisset, *ex Constitutione Pij V. incip. Sanctissimus in Christo pater, quam refert Barbosa. post 3. part. tractat. de offic. & pot. Episc. fol. 77.*

Notandum est autem, quod licet Ordinarius dispensare nõ debeat, nisi post obtentas huiusmodi litteras declaratorias, tamen si absque illis dispensaret, valida esset dispensatio, quia Pius V. in dicta Constitutione declarauit, quod in huiusmodi dispensationibus gradus remotior attendatur, trahatque secum propinquo rem, ac propterea sufficiat remotiorem tantum gradum exprimere, *ut obseruat etiam Megal. in verb. affinitas n. 17. Vulp. in Prax. c. 16. n. 10.*

8 Queret, an litteræ Apostolicæ, in quibus datur facultas dispensandi in impedimentis matrimonii, re integra per mortem Papæ expirent? Respondeo affirmatiue, quia huiusmodi litteræ potius vicem gerunt mandati, quam gratiæ: mandatum autem morte

man-

mandantis expirat *l. mandatum. C. mandat. & idè decissum refert Ricc. in Prax: for. Eccles. par. 4. ref. 53. 1. quod etiam ex eo colligitur, quia Summus Pontifex in dictis litteris non dispensat, sed comittit Episcopo, seu eius Vicario, ut dispeset, si preces veritate niti repererit Nau: in manual. cap. 27. num. 253. Vulpus in Prax: iudic. cap. 16. nu. 3. & seq. & in terminis decreti si in euidentem, vt non possit expediri à Commissario, decisum refert Genuens. in Prax. Archiep. c. 94. in fin. quamuis alij DD. apud Dian. part. 8. tractat. 3. nesp. 98. contrariè sentiant, quando exequuto rest necessarius, puta si ei precipitur, vt exequatur.*

Solent tamen Summi Pontifices in Regulis Cancellariæ litteras tam gratiæ, quam iustitiæ à prædecessoribus suis infra annu ante diem obitus eorum concessas, temporibus debitis eorum exequutoribus, seu iudicibus nõ presentatas reconualidare, & in statum pristinum, in quo antea fuerant, vel pro quibus erant obtentæ, plenariè restituere ita, vt exequutores, seu iudices prædicti, vel ab eis subdelegandi ad expeditionem negotiorum in eis contentorum procedere possint, & debeant iuxta iularum formã, vt notat Quarant. in ver. Regula Cancellariæ reg. 11. Vulp. in Prax: iudic. c. 48. n. 64.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

1 Numerantur casus, in quibus coniux debitum petere non potest, & n. 2. 3. & 4.

5 Episcopus super hoc impedimento petendi debitum dispensare potest.

An hæc dispensatio fieri possit extra Sacramentum Confessionis, ac per litteras. ibidem:

C A P. Vlt.

Quibus casibus coniuges iure petendi debitum priuentur, & an Episcopus possit dispensare.

1 **I**mpedimenta etiam alias dirimentia, quæ post matrimonium superueniunt, non tollunt matrimonium, sed tantum impediunt, nõ debitum exigatur cap. nolle desideras ubi glos. in ver. nõ fraudentur 30. quest. 1. V. glos. in de offic. & potest. Episcop. cap. 60. §. 2. num. 1. Alzed. part. 2. cap. 7. nu. 21. Sylu. in Summ. in verb. Matrimonium 8. num. 7. Nau: in man. cap. 16. num. 34. vers. interrogatus autem Sanch. lib. 8. de matr. disp. 12. n. 13. & seq.

2 Plures autem à Doctoribus numerantur casus, in quibus coniux debitum petere nõ potest; quorum primus est, quando in-

T t t cç-